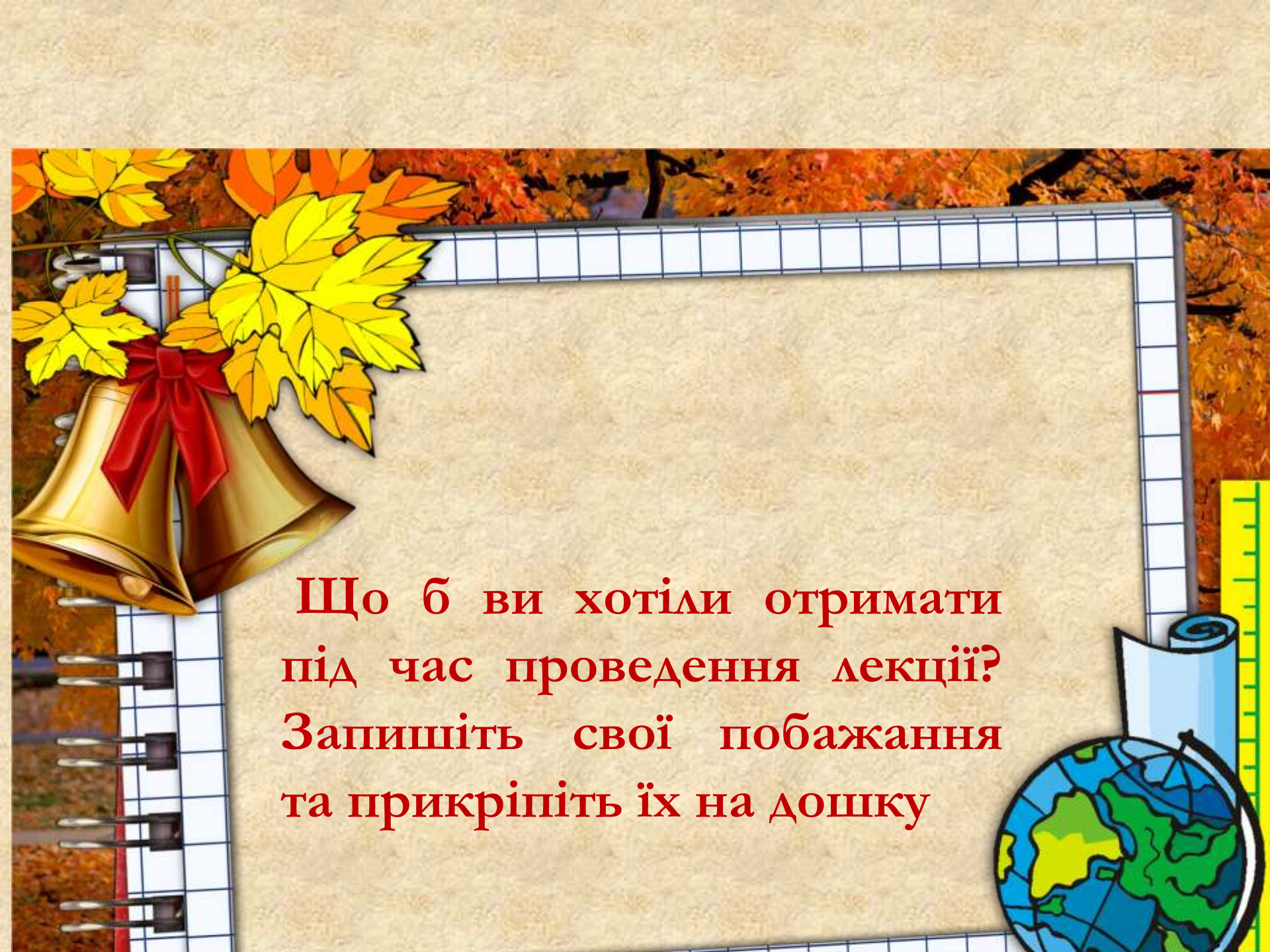

**СУЧАСНИЙ УРОК –
ОСНОВА
ЕФЕКТИВНОЇ ТА
ЯКІСНОЇ ОСВІТИ**

The background features a spiral-bound notebook with a grid pattern. In the top-left corner, there are two golden bells tied with a red ribbon, surrounded by yellow and orange autumn leaves. In the bottom-right corner, there is a blue and green globe of the Earth, a yellow ruler, and a blue scroll. The main text is written in red on a light beige background.

**Що б ви хотіли отримати
під час проведення лекції?
Запишіть свої побажання
та прикріпіть їх на дошку**

План уроку

- за формою може бути довільним;
- має відбивати мету уроку, структуру, методи, організаційні форми і засоби, які використовуватимуться на уроці, навчальний матеріал, педагогічні програмні засоби, домашнє завдання.

План уроку має містити:

- порядковий номер за навчально-тематичним планом (*календарним*)
- дату проведення уроку
- назву тематики
- назву теми
- визначену триєдину мету
- назву типу уроку
- перелік обладнання
- опис структури уроку з указанням форм та методів роботи і розподілом часу
- перелік видів домашнього завдання

УРОК-

- **ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ**
- **ЧАСТИНА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ**

УРОК

Урок (традиційно)
– це така організаційна
форма навчальної роботи
в школі, за якою вчитель
у рамках точно
встановленого часу з
постійним складом учнів
однакового віку за сталим
розкладом вирішує певні
навчально-виховні
завдання.

НА УРОК ВПЛИВАЮТЬ:

- **ЗМІНИ В СУСПІЛЬСТВІ**
- **ДЕРЖАВНЕ ЗАМОВЛЕННЯ ШКОЛІ НА ПІДГОТОВКУ ГРОМАДЯН, ЗДАТНИХ ЗАДОВОЛЬНИТИ АКТУАЛЬНІ ПОТРЕБИ СУСПІЛЬСТВА**
- **ДЕРЖАВНІ СТАНДАРТИ ТА ПРОГРАМИ**
- **СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ КОНЦЕПЦІЇ З ЇХ ЦІЛЯМИ, ПРИНЦИПАМИ, ТЕХНОЛОГІЯМИ НАВЧАННЯ**

НА СТРУКТУРУ І РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ УРОКУ ВПЛИВАЄ ОСОБИСТІСТЬ ВЧИТЕЛЯ :

- РІВНЕМ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ**
- ВОЛОДІННЯМ МЕТОДИЧНИМИ ПРИЙОМАМИ**
- УМІННЯМ УРАХОВУВАТИ ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОЖНОГО УЧНЯ**
- СТИЛЕМ СПІЛКУВАННЯ З УЧНЯМИ**

Проблеми

- Що таке сучасний урок?
- Що надає сучасності року?
- Чим сьогоднішній урок відрізняється від вчорашнього?

На даний час, на жаль, велика частина педагогів не прагне до зміни стилю викладання: «немає часу і сил самому осягати що-небудь нове, та й немає в цьому сенсу».

Традиційний урок - як рідна людина, в ньому все близько і зрозуміло: нехай не завжди задовольняє сучасним вимогам, але проте на уроці - все знайоме, звично, зрозуміло - традиційно».

То може і не варто нічого змінювати?

Вправа "Маю свою думку"
(асоціації)

Кожна група повинна записати характерні ознаки сучасного уроку на основі перших літер поняття «сучасний урок»

Вправа "Маю свою думку" (асоціації)

С – самовираження, самостійність, самоосвіта;

У – успішність, урізноманітнення, удосконалення,
упровадження, універсальність

Ч – чіткість, чесність, чуйність;

А – актуальність, активність, аналітичність;

С – самоконтроль, саморегуляція, системність;

Н – навички, науковість, наполегливість;

- ИЙ

У – уміння, упевненість, універсальність, успіх, унікальність

Р – раціональність, результативність, різноманіття, розвиток,
радість, робота, реалізація, ризики

О – оптимальність, організація, об'єктивність, оптимізм,
обдарованість, очікування; орієнтація на особистість

К – комфорт, корекція, контроль, компетентність,
креативність, комунікація.

НА СУЧАСНОМУ УРОЦІ:

– НАВЧАННЯ ПРОВОДИТЬСЯ
НЕ ДЛЯ УЧНІВ, А РАЗОМ З
НИМИ

– Діалогові форми

ФУНКЦІЇ ВЧИТЕЛЯ НА УРОЦІ (РАНІШЕ):

◎ СЦЕНАРИСТ

◎ РЕЖИСЕР

◎ ПОСТАНОВНИК

◎ ВИКОНАВЕЦЬ ГОЛОВНОЇ РОЛІ У
НАПИСАНОМУ НИМ ТВОРІ

(Р. СКУЛЬСЬКИЙ)

ФУНКЦІЇ ВЧИТЕЛЯ НА (сучасному) УРОЦІ:

- зацікавлююча
- організуюча
- контролююча
- коригуюча
- спрямовуюча та інші

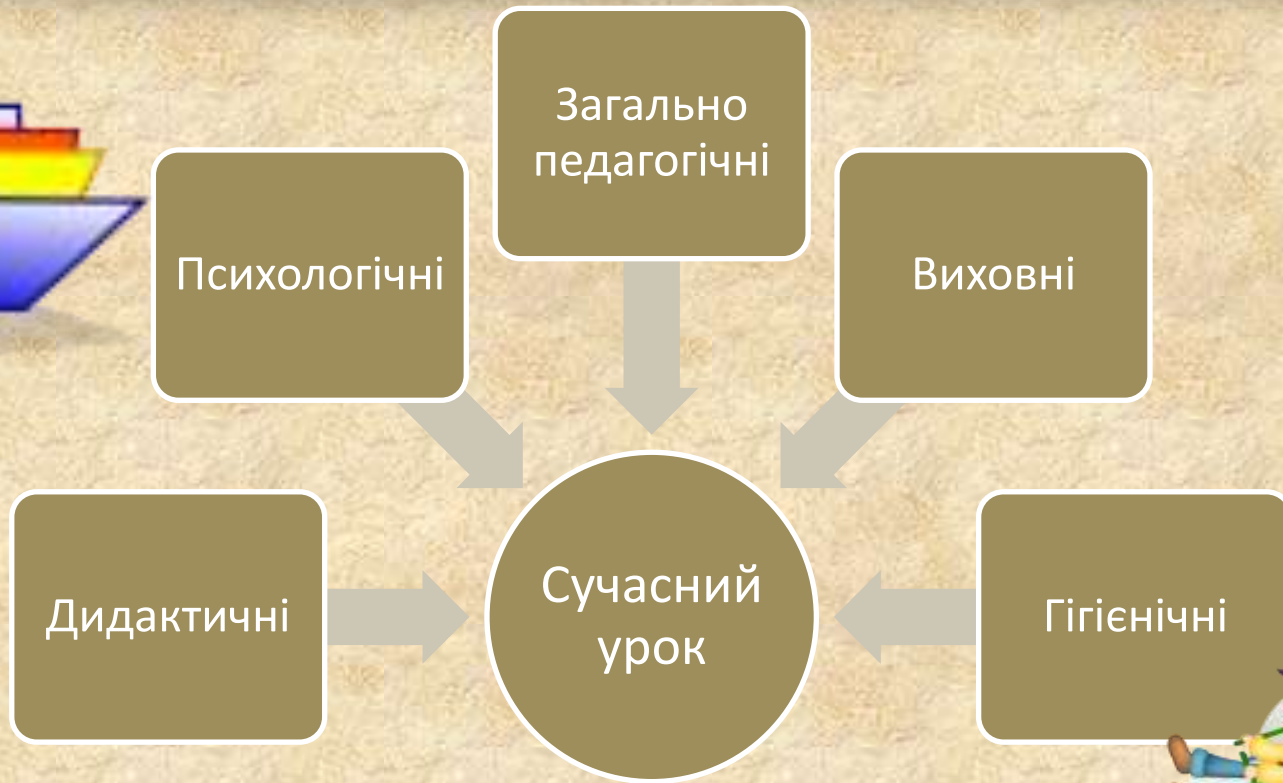
Характеристика сучасного уроку

- на сучасному уроці немає місця нудьзі, страху і злості від безсилля,
- на сучасному уроці панує атмосфера інтересу, довіри і співробітництва,
- на сучасному уроці є місце кожній дитині, тому що сучасний урок-запорука його успіху в майбутньому!

Вимоги до сучасного уроку

Освітні

- Цілеспрямованість уроку.
- Раціоналізація й диференціація інформаційного наповнення уроку: науковість та структурування змісту.
- Обґрунтований вибір засобів, методів і прийомів, орієнтованих на навчання, що розвиває особистість.
- Оптимальне сполучення репродуктивних і продуктивних методів навчання (проблемний, частково-пошуковий, дослідницький);
- Діалогічність методів, орієнтація їх на самостійність і активність учнів у процесі навчання.
- Розмаїтість форм організації навчальної діяльності учнів.
- Варіативний підхід до формування структури уроку. Реалізація на уроці в оптимальному співвідношенні всіх дидактичних принципів і правил з них що впливають.

Загальнопедагогічні

- Пріоритет особистості учня
- Триєдина мета уроку (освітні, виховні і розвиваючі завдання уроку)
- Урахування вікових та індивідуальних особливостей учнів
- Орієнтація на процес навчання
- Емоційно-актуальний фон навчання
- Педагогічний такт
- Пізнавальна самостійність учнів

Дидактичні

- Раціональне використання часу
- Єдність словесних, наукових і практичних методів навчання
- Використання активних методів навчання
- Зв'язок з раніше вивченим матеріалом і досвідом, набутим учнем
- Формування умінь учнів самостійно здобувати знання й застосовувати їх практично
- Індивідуалізація, диференціація та інтенсифікація навчального процесу
- Використання сценарних варіантів уроку

Дидактичні

- Створення умов для успішного навчання учнів
- Чітке формулювання освітніх завдань і складових елементів
- Максимальна самостійність учнів у навчанні
- Реалізація на уроках всіх дидактичних принципів
- Організоване закінчення уроку
- Здійснення міжпредметних зв'язків

Психологічні

- Урахування психологічних особливостей кожного учня
- Нормальний психологічний стан і позитивний емоційний настрій викладача та учнів
- Вимогливість і доброзичливість викладача до учнів
- Педагогічна етика і психологічний такт

Гігієнічні вимоги до уроку

- Температурний режим
- Освітлення класного приміщення
- Провітрювання
- Відповідність навчальних меблів
- Чергування видів навчальної роботи
- Запобігання перевантаженню, стомлюваності учнів

Виховні вимоги до уроку

1. Розвиток умінь творчого характеру
2. Розвиток мови, мислення, пам'яті, сенсорної сфери, рухової сфери, розвиток пізнавального інтересу й допитливості.
3. Формування й розвиток загально-навчальних умінь і навичок
4. Вивчення й оцінювання рівня розвитку й психологічних особливостей учнів, проектування «зони найближчого розвитку»

НЕДОЛІКИ В ОРГАНІЗАЦІЇ УРОКІВ:

- ❖ ВІДСУТНІСТЬ СИСТЕМИ У ПЛАНУВАННІ ПРОЦЕСУ ОСВОЄННЯ ТЕМИ, РОЗДІЛУ
- ❖ НЕДОСТАТНЄ ЗНАННЯ ТИПІВ УРОКІВ
- ❖ ОДНОМАНІТНІСТЬ УРОКІВ
- ❖ НЕВМІННЯ РАЦІОНАЛЬНО ОБИРАТИ СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ
- ❖ НЕДОСТАТНІСТЬ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ
- ❖ ПЕРЕВАНТАЖЕНІСТЬ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ
- ❖ НЕДОСТАТНЯ ПРАКТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ МАТЕРІАЛУ

НЕДОЛІКИ В ОРГАНІЗАЦІЇ УРОКІВ:

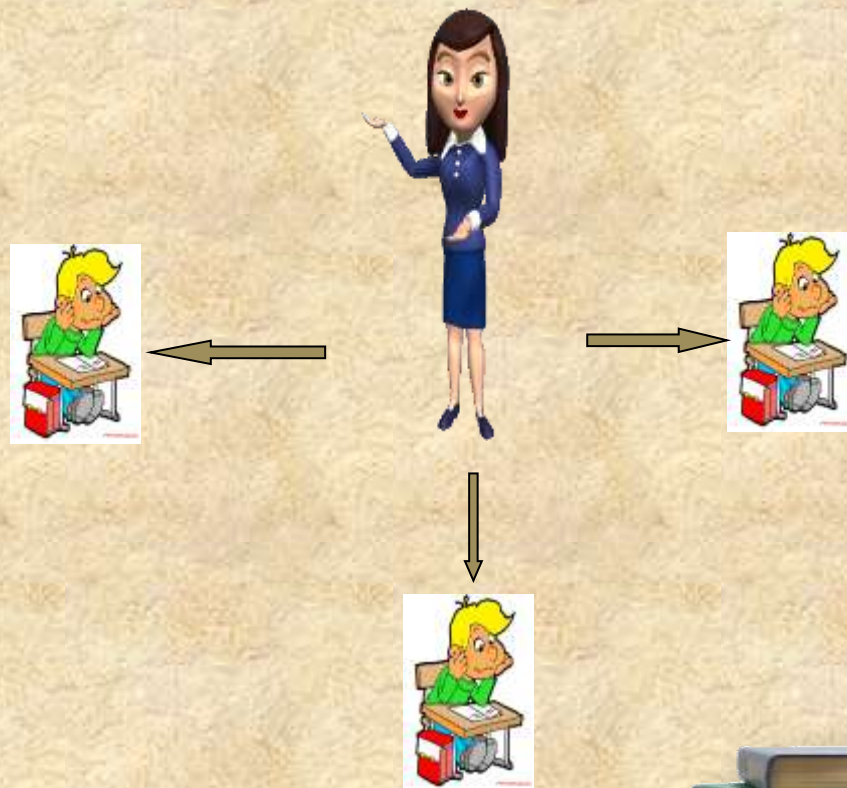
- ❖ ВІДСУТНІСТЬ УМОВ ДЛЯ ВИБОРУ учнями РІВНЯ ОПАНУВАННЯ МАТЕРІАЛУ, ФОРМ РОБОТИ, ВИДУ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ
- ❖ НЕДОСТАТНЄ ЗАСТОСУВАННЯ ІКТ
- ❖ НИЗЬКИЙ РІВЕНЬ ВОЛОДІННЯ ФОРМАМИ ТА МЕТОДАМИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ УЧНІВ
- ❖ ДОМІНУВАННЯ МОНОЛОГІЧНОЇ ФОРМИ РОБОТИ

СКЛАДОВІ ЕФЕКТИВНОСТІ Й УСПІШНОСТІ УРОКУ:

- **ГЛИБОКІ ТЕОРЕТИЧНІ ЗНАННЯ ВЧИТЕЛЯ
з предмета, ПСИХОЛОГІЇ, ПЕДАГОГІКИ**
- **РЕТЕЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА
ПІДГОТОВКА УРОКУ**
- **ТВОРЧИЙ ПІДХІД ПЕДАГОГА, ЙОГО
КОМУНІКАТИВНІСТЬ**

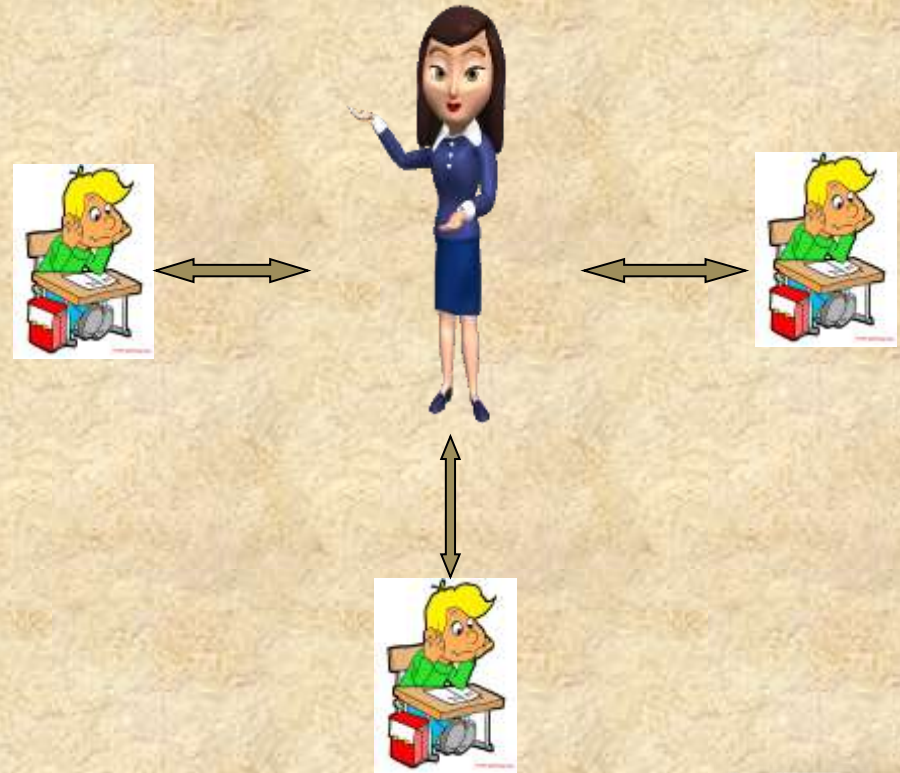
Моделі навчання

Пасивна – учень
виступає в ролі
об'єкта навчання
(слухає, записує,
дивиться)

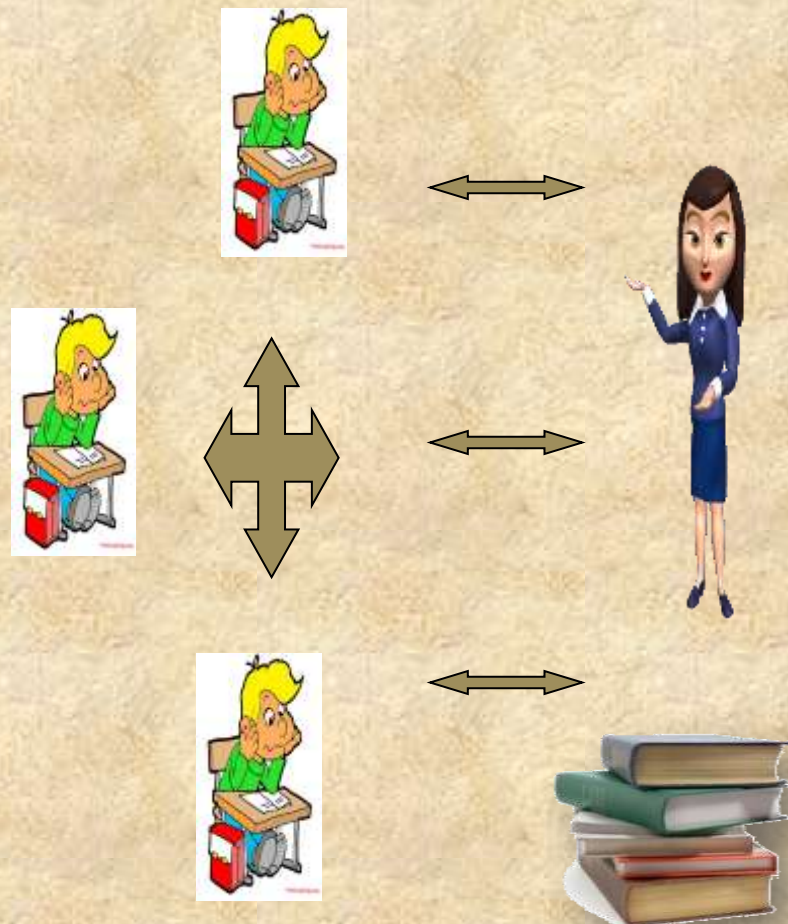
Моделі навчання

Активна — учень
виступає суб'єктом
навчання (самостійна
робота, творчі
завдання)

Моделі навчання

Інтерактивна —
активна взаємодія всіх
учнів і вчителя
(проблемне навчання,
моделювання життєвих
ситуацій, рольова гра)

Вправа "Велике коло питань" II

- Коли вчителю нецікаво навчати? (учасники обговорюють, відповіді записують на стікерах та кріплять їх біля «зображення» вчителя)
- Коли учню нецікаво вчитися? (учасники обговорюють, відповіді записують на стікерах та кріплять їх біля «зображення» учня)

Принципи навчання іноземних мов

**„ Як організувати
навчальний процес? ”**

До дидактичних принципів відносяться:

Принцип наочності

Принцип посильності

Принцип міцності

Принцип свідомості

Принцип науковості

Принцип активності

Принцип виховуючого навчання

Принцип індивідуалізації

**До методичних принципів
відносяться:**

Принцип комунікативності

Принцип домінуючої ролі

вправ

**Принцип взаємопов'язаного
навчання видів мовленнєвої
діяльності**

**Принцип урахування рідної
мови**

Метод

Шлях

досягнення

мети

Класифікація методів проведення занять

За джерелом здобування знань:

словесні, наочні, практичні

За характером навчально-пізнавальної діяльності:

пояснювально-ілюстративний, дослідницький
репродуктивний, проблемний, частково-
пошуковий

Активні і пасивні методи

- Ігрові методи: ділові ігри, ігрове проектування.
- Неігрові методи: метод конкретних ситуацій, імітаційні вправи, проектна діяльність.

Інтерактивні методи

Методи – під час використання яких передбачається участь всіх школярів у колективному взаємодоповнюючому, заснованому на взаємодії всіх його учасників процесі навчального пізнання.

Informationen behalten

- Auf welchem Weg behalten wir die Informationen am besten?
- **Ordnen Sie zu (das Behaltensmodell von Ackermann).**
- Unser Gedächtnis behält:
  - 90 % über Sehen
  - 70% über Lesen
  - 50% über Hören und Sehen
  - 30 % über „Selber Tun“
  - 20% über Hören
  - 10% über Selber Sagen

Lösung:

Unser Gedächtnis behält:

- 90 % über „Selber Tun“
- 70% über Selber Sagen
- 50% über Hören und Sehen
- 30 % über Sehen
- 20% über Hören
- 10% über Lesen

Вибір ефективних методів та прийомів навчання

Учителю слід пам'ятати:

- читаючи очима учень запам'ятовує 10% інформації;
- слухаючи – 10% усієї інформації; розглядаючи щось – 30% інформації;
- слухаючи і розглядаючи – 50%;
- обговорюючи – 70%;
- використовуючи особистий досвід – 80% інформації;
- спільна діяльність допомагає засвоїти 90 % інформації;
- навчаючи інших – 95 % інформації.

Використання наочності збільшує запам'ятовування матеріалу від 14 % до 38 %.

МЕТА УРОКУ:

Основа ефективної діяльності вчителя й учня:

- Ставиться разом із класом
- Доводиться до рівня розуміння та прийняття школярами
- ТРИЄДИНА (конкретизується за цілями етапів та навчально-виховних моментів уроку)

Мета
уроку

Тип
уроку

Типологія уроків

За основною дидактичною метою виділяють такі типи уроків:

- урок ознайомлення з новим матеріалом;
- урок закріплення вивченого матеріалу;
- урок застосування знань, умінь та навичок ;
- урок узагальнення та систематизації знань;
- урок перевірки та корекції знань та умінь;
- урок засвоєння знань;
- урок формування та вдосконалення умінь і навичок;
- урок застосування та закріплення знань, умінь і навичок;
- комбінований урок.

Структура уроку засвоєння нових (теоретичних) знань

- 1. Перевірка домашнього завдання.
- 2. Актуалізація системи опорних знань.
- 3. Мотивація навчальної діяльності.
- 4. Повідомлення теми, мети, завдань уроку.
- 5. Сприймання нового матеріалу.
- 6. Осмислення зв'язків об'єктів вивчення.
- 7. Узагальнення і систематизація нових знань.
- 8. Підбиття підсумків уроку.
- 9. Повідомлення домашнього завдання.

Структура уроку формування нових умінь і навичок

1. Перевірка домашнього завдання.
2. актуалізація системи опорних знань.
3. Мотивація навчальної діяльності.
4. Повідомлення теми, мети, завдань уроку.
5. Вивчення навчального матеріалу.
6. Первинне застосування знань із метою формування нового вміння.
7. Застосування знань і умінь у стандартних умовах з метою формування навичок.
8. Творче перенесення знань, умінь і навичок в нові умови з метою формування комплексних умінь (творчі вправи).

Структура комбінованого уроку

1. Перевірка домашнього завдання.
2. Актуалізація системи опорних знань.
3. Мотивація навчальної діяльності.
4. Повідомлення теми, мети, завдань уроку.
5. Сприймання і первинне усвідомлення нового матеріалу.
6. Осмислення зв'язків в об'єктах пізнання.
7. Первинне застосування здобутих знань з метою формування нового вміння.
8. Застосування знань і умінь у стандартних умовах з метою формування навичок.
9. Творче перенесення знань, умінь і навичок у нові умови.
10. Підбиття підсумків уроку.

Класифікація уроків нетрадиційної форми

Уроки формування нових знань	Уроки навчання вмінь та навичок	Уроки повторення та узагальнення знань, закріплення вмінь	Уроки перевірки і обліку знань та навичок	Комбіновані уроки
Уроки-експедиції, уроки-дослідження, уроки-інсценування, навчальні конференції, уроки-презентації	Практикуми, практичні та лабораторні роботи, твори, уроки-діалоги, уроки ролевої та ділової гри	Диспути, ігрові уроки, інтегровані, театралізовані уроки-змагання, уроки-консультації, уроки - конкурси	Залікові уроки, вікторини, конкурси, захист творчих робіт, проєктів, творчі звіти	Урок-мандрівка, бінарні уроки

Типи нетрадиційних уроків

Тип уроку	Різноманітність уроку
Уроки змістовної спрямованості	Урок-лекція, урок-семінар, урок-конференція
Уроки на інтегрованій основі	Урок-комплекс Міжпредметний урок
Уроки-змагання	КВК, аукціон, вікторина
Урок огляду знань	Залік, консультація, урок-експромт-екзамен
Урок комунікативної спрямованості	Усний журнал, діалог, роздум, диспут, дискусія, прес-конференція
Театралізовані уроки	Урок-вистава, концерт, кінопрем'єра
Уроки експедицій та досліджень	Лабораторні дослідження, мандрівки, пошук, експедиційні дослідження
Уроки-ігри	Урок-суд, урок-нарада, урок-конференція

Форми роботи учнів на уроці:

- **індивідуальна**
- **фронтальна**
- **колективна** (урок-конференція, диспут, круглий стіл, евристична бесіда тощо)
- **групова** (*ланкова; парна; бригадна*)
  - ланка-постійна група;**
  - бригада – тимчасова група**

Основні етапи уроку

- організаційний етап;
- етап перевірки домашнього завдання;
- етап актуалізації суб'єктивного досвіду учнів;
- етап вивчення нових знань і способів діяльності;
- етап первинної перевірки розуміння вивченого;
- етап закріплення вивченого;
- етап застосування вивченого;
- етап узагальнення й систематизації;
- етап контролю й самоконтролю;
- етап корекції;
- етап інформації про домашнє завдання;
- етап підведення підсумків навчального заняття;
- рефлексія.

Етапи уроку	Традиційний зміст уроку	Зміст в діяльнісному навчанні
Організаційний момент	Привітання, перевірка готовності до уроку	Привітання, перевірка готовності до уроку, мотивація до навальної діяльності, налаштування учнів .
Повторення вивченого	Усна (письмова) робота, повідомлення теми уроку	Актуалізація необхідних знань завершується створенням проблемної ситуації
Вивчення нового матеріалу	Викладання нового матеріалу викладачем	Пошук способів рішення проблеми учнями
Закріплення нового матеріалу	Закріплення матеріалу через репродуктивну діяльність	Управління первинним закріпленням з елементами самоконтролю, самооцінки. Включення нового знання в систему знань
Домашнє завдання	Як правило, підводить викладач	Організація рефлексії
Оцінювання	Традиційно викладач називає оцінки	Оголошення оцінок з коментуванням, самооцінювання,

Прийоми навчання

Непродуктивні	Продуктивні
Безперервний монолог вчителя	Матеріал не повторює підручник
Відповіді вчителя нечіткі	Наявність чіткої позиції вчителя, вільне володіння матеріалом без прив'язки до конспекту
Одноманітність способів представлення інформації і засобів наочності	Різноманітність засобів наочності, використання формул, таблиць, діаграм
Проблемні ситуації вирішуються вчителем	Проблемна ситуація ставиться і вирішується з учнями
Відсутність прийомів активізації діяльності на уроці	Активізуючі питання приводять до діалогу, дискусії
Прийоми пізнавальної діяльності не виділяються	Використовуються прийоми пізнавальної діяльності (Ігри, змагання)
Переважання фронтальних форм роботи	Групова, парна робота

Засоби навчання -

наочні посібники, технічні засоби навчання, обладнання для лабораторних занять, дидактичні матеріали, навчальна література.

Для сучасної освіти характерним є пошук нових педагогічних можливостей, що пов'язано, насамперед, з відмовою від традиційного навчання і виховання

Вимоги до техніки проведення уроку

- урок повинен бути емоційним, викликати інтерес до навчання, виховувати потребу в знаннях;
- темп і ритм уроку повинен бути оптимальним, дії викладача й учнів завершеними;
- необхідний повний контакт у взаємодії викладача й учнів на уроці;
- створити атмосферу доброзичливості й активної творчої праці;
- змінювати за можливості види діяльності учнів, оптимально сполучати різноманітні методи навчання;
- управляти навчальним процесом на уроці, більшу частину уроку активно працюють учні

ВІД КОГО І ВІД ЧОГО ЗАЛЕЖИТЬ ЕФЕКТИВНІСТЬ УРОКУ?

КРИТЕРІЇ
ЕФЕКТИВНОСТІ
УРОКУ

Чинники, які впливають на ефективність сучасного уроку

Критерії ефективності сучасного уроку, що залежать від викладача

Майстерність

Якісна методична підготовка

Знання методів навчання

Любов до дітей

Відчувати проблеми

Уміння спілкуватися

Знання вікових особливостей

Розуміння дітей

**Сучасний урок=
Учитель+Учень**

Творчість

Толерантність

Креатив

Співпраця

Сучасні технології

Ситуація успіху

Інтерактивні форми роботи

Критерії ефективності сучасного уроку, що залежать від учня

С
У
Ч
А
С
Н
И
Й

- Свідоме ставлення;
- Бажання вчитися;
- Активність;
- Зацікавленість;
- Здібності учня;
- Підготовка до уроку;
- Потреба у нових знаннях;
- Здатність отримувати задоволення від навчання;
- Вміння слухати;
- Самоосвіта.

Педагогічні технології

- технологія традиційного навчання ;
- технологія проблемного навчання ;
- ігрові технології ;
- Технологія особистісно-зорієнтованого навчання ;
- технологія розвивального навчання;
- технологія колективного способу навчання;

Педагогічні технології

- технологія розвитку критичного мислення ;
- технологія програмового навчання ;
- технологія інтерактивного навчання ;
- проектна технологія ;
- технологія модульного навчання ;
- технологія колективного творчого навчання.

Підсумки уроку:

- допомагають навчати учнів робити висновки на базі вивченого матеріалу
- варто застосовувати рольові ігри
- вправи «Мікрофон», «Незакінчене речення», «Час похвали»
- пропозиція учням продовжити речення: «Найцікавішим на цьому уроці для мене було...

Підсумок уроку

- Знали ...
- Дізналися ...
- Хочемо дізнатися ...

Рефлексія за урок

1. Наскільки я був готовий до уроку ?
2. Як ретельно я працював над завданням ?
3. Як я зрозумів нову тему ?
4. Наскільки цікаво мені було на уроці?
5. Чи навчився я чогось на уроці ?

Рефлексія за тиждень

1. Мій найбільший успіх за тиждень.
2. Моя найбільша трудність.
3. Чому я навчився з теми ?
4. Краще всього на уроці я вмію.
5. Основні труднощі у мене були.
6. Які зміни в мене відбулися в знаннях з предмету; в моїх творчих здібностях ?

Підсумки

Будь-який урок - має величезний потенціал для вирішення нових завдань.

Беззаперечним є одне: він повинен бути життєвим.

Хоть выйди ты не в белый свет,

А в поле за околицей, —

Пока идешь за кем-то вслед,

Дорога не запомнится.

Зато, куда б ты ни попал

И по какой распутице,

Дорога та, что сам искал,

Вовек не позабудется.

(Н.Рыленков)

